

Kandidatexamensarbete DD143X VT 2012

Seminarium med gensvarsläsning

Dagens program

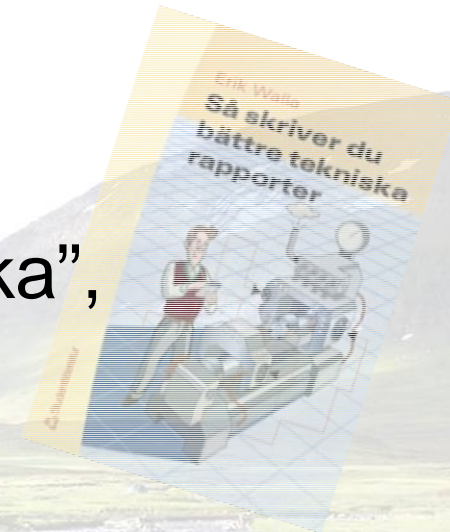
- Språk och stil i rapporter och uppsatser
- Interaktion text/bild
- Gensvarsläsning i smågrupper

Språk och stil i rapporter

- Meningsbyggnad
- Ordval
- Formalitet/subjektivitet
- Abstraktionsnivå

Rekommenderade sidor i litteraturen

- Walla s. 99–125: meningslängd, formuleringar, språkriktighet, fackord, "svengelska", förkortningar, skrivregler
- Schött m.fl. s. 112–140: stil, uppbyggnad, ord, meningar, stycken, vanliga språkfel

Meningsbyggnad

- Skriv inte tunga, otympliga, högtravande meningar:

Men därest mina antaganden om de faktiska förhållandena är sanna och den här ovan avslutningsvis framförda ståndpunkten är riktig, då skall det medges att den som i årtionden med ringa framgång och än mindre uppmuntran har försökt förklara och försvara den vid någon eftertanke högst rimliga inskriften ovan porten till Uppsala universitets aula – ”Att tänka fritt är stort, att tänka rätt är större” – mot allsköns lättköpta ironier och kvasi-liberalt koketterande, känner det omtumlande att helt plötsligt finna så många oklanderligt och eminent korrekta åsiktsfränder vid sin sida.

Skriv hellre flera, lättare meningar

- Men tänk er att mina antaganden om de faktiska förhållandena är sanna och den ståndpunkt som avslutningsvis framförts här ovan är riktig. Då skall det medges att det känns omtumlande att helt plötsligt finna så många oklanderligt och eminent korrekta åsiktsfränder vid sin sida. Det gäller speciellt den som i årtionden med ringa framgång och än mindre uppmuntran har försökt förklara och försvara inskriften ovan porten till Uppsala universitets aula mot allsköns lättköpta ironier och kvasiliberal koketterande. Inskriften – ”Att tänka fritt är stort, att tänka rätt är större” – är ju vid någon eftertanke högst rimlig.

Skriv koncist

- ~~• The nursery school teacher education training sessions involve active interfacing with preschool children of the appropriate age as well as intensive peer interaction in the form of role playing.~~
- Training for nursery school teachers involves interacting with preschoolers and role playing with peers.

Ordval

- Var försiktigt med värdeladdade ord.
- Undvik både talspråkliga och alltför tillkrånglade ord.
- Uttryck dig precist.
- Uttryck dig med en viss försiktighet.

Värdebeladdade ord

- Var försiktig med t.ex. *jag anser, jag tycker, vi menar, in my point of view, I think, as far as I am concerned*
- Beskriv hellre något som en absolut sanning, fast det inte är det...
 - ~~Det här projektet tycker jag är ganska bra, men nu anser jag att de verkligen måste komma till skott, innan det har kostat alldeles för mycket pengar.~~
 - Projektet är lovvärt, men måste nu börja visa resultat innan de ekonomiska ramarna sprängs.

Exempel på engelska

- ~~• As far as I'm concerned, there is no need for further protection of woodlands.~~
- There is no need for further protection of woodlands.

Undvik talspråkliga ord

- Varning för följande: *ju, väl, så, man*
- Stava skriftspråkligt: ~~*dom, mej, dej, sej, våran, eran, medans*~~ →
- *de, mig, dig, sig, vår, er, medan*
- Stryk fraser som ~~*det här med..., och så här vi...*~~

Motsvarande på engelska

- Typiskt talspråkliga ord: ~~you know, pretty,~~
– → *rather, quite*
- Undvik sammandragningar: ~~can't, mustn't,~~
~~wasn't~~
– → *cannot, must not, was not*

Använd korta, enkla ord och uttryck i stället för långa, tillkrånglade

~~förefinnas~~

~~införskaffa~~

~~förnöjd~~

~~frågeställning~~

~~katastrofsituation~~

~~målsättning~~

~~angående~~

~~beträffande~~

~~erlägga betaling~~

~~göra till föremål för en undersökning~~

finnas

skaffa

höjd

fråga

katastrof

mål

om

om

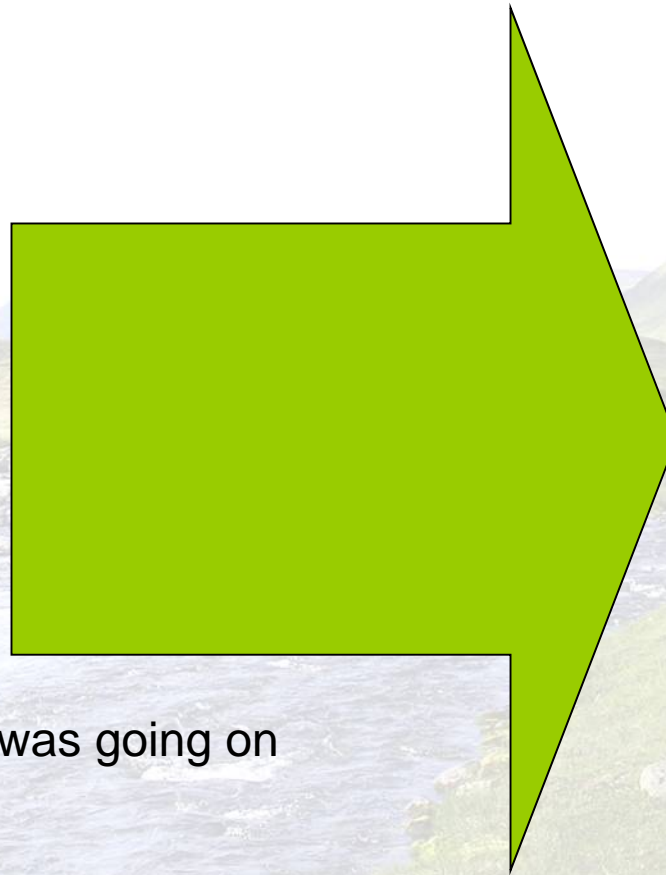
betala

undersöka

Och på engelska...

~~in spite of the fact that
it is something which...
in the event that
each and every
period of four days
because of the fact that
due to the fact that
who/which-satser:~~

~~Citizens who knew what was going on
voted him out of office.~~

although

it...

if

every

four days

because

because

enstaka ord:

Knowledgeable citizens
voted him out of office.

Uttryck dig precist

- Undvik vaga skrivningar som ~~*Man har producerat en datorprodukt som kan utföra olika saker.*~~
- Hellre *Apple har utvecklat en ny multimediaspelare som bl.a. kan användas som telefon, musikspelare och e-postverktyg.*

Använd termer konsekvent

- Använd samma ord/uttryck varje gång du syftar på samma sak. Gör inte som i följande fall:
 - ~~An image is a report item that contains a reference to a picture that is stored on the report server, embedded within the report, or stored in a database. A picture can be a logo or picture, or it can be an icon that is repeated with rows of data. You can also use an image as a background for certain report items.~~
 - ~~When you use a server-based picture in a report, the image item contains a path that points to an image on the report server. When you use an embedded picture, however, the image data is stored within the report definition and does not exist as a separate file.~~

Använd termer konsekvent

- An *image* is a report item that contains a reference to an *image* that is stored on the report server, embedded within the report, or stored in a database. An *image* can be a logo or picture, or it can be a picture that is repeated with rows of data. You can also use an *image* as a background for certain report items.
- When you use a server-based *image* in a report, the *image* item contains a path that points to an *image* on the report server. When you use an embedded *image*, however, the *image* data is stored within the report definition and does not exist as a separate file.

Uttryck dig försiktigt

- Var inte för tvärsäker när du drar slutsatser!
- ~~Skriv inte *Att temperaturhöjningen blev lägre än väntat orsakades av att betongmassan tog åt sig betydligt mer värme än vad de teoretiska beräkningarna utsade [...] Att balken inte rörde sig så mycket som beräknat beror på att undergjutningsbruket behöll en viss elasticitet under den fas då det är som varmast.*~~

Uttryck dig försiktigt

- Var inte för tvärsäker när du drar slutsatser!
- Skriv hellre *Att temperaturhöjningen blev lägre än väntat **torde ha** orsakats av att betongmassan tog åt sig betydligt mer värme än vad de teoretiska beräkningarna utsade [...] Att balken inte rörde sig så mycket som beräknat beror **med stor sannolikhet** på att undergjutningsbruket behöll en viss elasticitet under den fas då det är som varmast.*

Bra språk- och stiltips

- <http://grammar.ccc.commnet.edu/grammar/index.htm>
- Pdf:en "Att skriva akademiska"
- KTH:s språkkommittés språklänkar:
<http://intra.kth.se/kth-informerar/ledningen/sprakkommitten/sprakresurser-och-sprakverktyg-1.179282>

Bra språk- och stiltips

- Språkverkstadens frasbank (länkar längst ner på förstasidan):

<http://www.kth.se/ece/avdelningen-for-bibliotekstjanster-sprak-och-kommunikation/sprak-och-kommunikation/verksamhet/sprakverkstaden-for-sprakutveckling-1.183884>

- Motsvarande frasbank på engelska:

<http://www.phrasebank.manchester.ac.uk/>

Dagens program

- Språk och stil i rapporter och uppsatser
- Interaktion text/bild
- Gensvarsläsning i smågrupper

Interaktion text/bild

- Det mesta i rapporten/uppsatsen kan uttryckas enbart i text.
- En del i rapporten/uppsatsen kan och bör uttryckas i både text och bild.
- Så gott som **ingenting** i rapporten/uppsatsen kan enbart uttryckas i bild.
- Text och bild skall "smälta ihop" med varandra, så att läsaren förstår sambandet.

Rekommenderade sidor i litteraturen

- Walla s. 81–98: figurer, tabeller, grafisk utformning, typografi,

Mindre lyckad interaktion text/bild

Postdok i Sverige är populärast

Hösten 2009 beviljade Vetenskapsrådet 53 ansökningar om postdoktorsstipendier och anställning som postdok i Sverige. Sammanlagt 357 personer sökte dessa båda bidragsformer. Störst konkurrens var det om bidrag till anställning som postdok i Sverige, där de sökande både kan vara från utlandet eller från Sverige. Bara 8 procent av dem som sökte denna bidragsform beviljades. Motsvarande siffra för postdoktorsstipendium är 28 procent.

Flest ansökningar om postdoktorsstipendier inkom inom natur- och teknikvetenskap, där beviljandegraden är nästan 19 procent. Inom humaniora och samhällsvetenskap och även utbildningsvetenskap hamnar den på 10 procent. Överlägset högst är den inom medicin – 54 procent.

Även bidragsformen anställning som postdok i Sverige fick flest ansökningar inom natur- och teknikvetenskap. Beviljandegraden för denna bidragsform är ganska jämn mellan medicin och natur- och teknikvetenskap, runt 10 procent. För humaniora och samhällsvetenskap ligger den på drygt 5 procent.

Totalt sett är beviljandegraden jämn mellan kvinnor och män. Liksom tidigare år är USA landet där de flesta vill tillbringa sin tid som postdoktorsstipendiatar. Populäraste värdhögskolorna för anställning som postdok i Sverige är Stockholms universitet och Uppsala universitet.

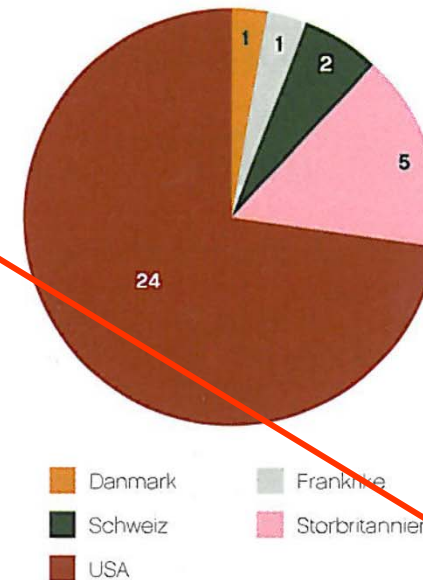
Ny utlysning av postdok

Två gånger om året utlyser Vetenskapsrådet postdoktorsstipendier och bidrag till anställning som postdok i Sverige inom humaniora, samhällsvetenskap, medicin, naturvetenskap, teknikvetenskap och utbildningsvetenskap.

Vårens utlysning öppnar i början av januari. Sista ansökningsdag är den 25 februari 2010. Mer information kommer på vr.se efter nyår.

Eva Högström

Värdländer för postdoktorsstipendiat, höst 2009

Text, tabeller och figurer

- text = allt skrivet i den löpande textmassan + titelsida, sammanfattning, innehållsförteckning, referenslista, fotnoter, ev. bilagor
- tabeller = allt som presenteras i rader och kolumner, ibland också i rutor
- figurer = allt övrigt, dvs. grafer, foton, diagram, ritningar, skisser, kartor, skärmdumpar etc.
- matematiska uttryck, formler etc.

Figurens funktion

1. Figuren hjälper läsaren att förstå viss information lättare och/eller på ett annat sätt än via text.
2. Figuren summerar stora datamängder på ett smidigt sätt.

Figurens tre viktiga komponenter

1. Figurens information i sig (hur den ser ut, vilken typ av figur som används, detaljåtergivning etc.)
2. Figurrubrik och förklarande text (de skall vara otvetydiga och förståeliga)
3. Hur figuren integreras och förklaras i texten

Olika typer av figurer

Vad

Foto

Ritning

Flödesdiagram

Linjediagram

Stapeldiagram

Cirkeldiagram

Till vad

T.ex. när läsaren ska känna igen något direkt; för autenticitet; inte så bra för detaljer

Gör att man kan visa saker som normalt inte syns på ett foto; förstora, fokusera på detaljer

Beskriver processer

Beskriver trender, utveckling över tid; förhållanden mellan två variabler, t.ex. bensinförbrukning i förhållande till hastighet

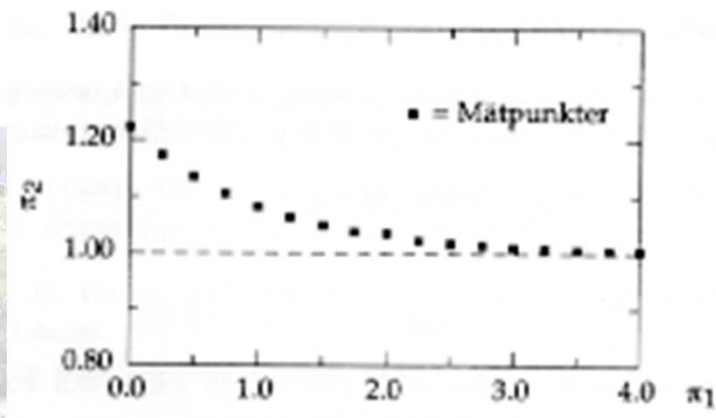
Beskriver värden över tid; ofta bra när det handlar om volym i stället för riktning; kan jämföra flera variabler (till skillnad från linjediagram)

Beskriver procenttal eller absoluta tal; visar andelar i förhållande till varandra; kan visa många variabler

Exempel (1)

3. Resultat

Försöket utfördes med en kopp espresso av normal styrka och begynnelsestemperatur enligt ovan. Resultatet visas i figur 1.

Figur 1. Uppmätta data på dimensionlös form. Den streckade linjen markerar asymptoten $\pi_2 = 1$

Exempel (2)

I figur 1 ser vi att kurvan går mot 1 för stora π_1 , dvs. stora tider. Kurvan ser dessutom ut som en exponentialfunktion med negativ exponent. Vi antar alltså att kurvan kan beskrivas av funktionen

$$\pi_2 = c_0 + c_1 e^{-\pi_1}, \quad (4)$$

där c_0 och c_1 är okända, dimensionslösa konstanter. Då $t \rightarrow \infty$, alltså $\pi_1 \rightarrow \infty$, ser vi ur figuren att $\pi_2 \rightarrow 1$. Detta innebär att $c_0 = 1$ i sambandet (4) ovan. Vidare ser vi också att då $t = 0$, dvs. $\pi_1 = 0$, så är $\pi_2 \approx 1.22$. Detta innebär att $c_1 \approx 0.22$ i (4).

Exempel (3)

3.2. Refinement of cardinality constraints

As seen in the previous section, refinements of cardinality constraints require a set of source classes and only one destination class (see [Fig. 2.9](#)). If there is only one source class, it may be either a class connected to the refined association, namely A , or one of its descendants, namely A_i . In a similar way, the destination class may be either a class connected to the refined association, namely B , or one of its descendants, B_i . If we combine these possibilities we get all the cases that are expressible by means of refinements of cardinality constraints. [Table 2](#) shows which of these cases are also expressible using an association redefinition.

Table 2. Refinements of cardinality constraints covered by redefinitions.

	Source class(es)		Destination class	
	One	More than one	A_i	A
B	(1) ✓ (multiplicity redefinition)	(2) –	(3) ✗	
B_i	(4) ✗ (not equivalent to type and multiplicity redefinition)	(5) ✗	(6) ✗	

As mentioned above, the UML metamodel establishes that in a redefining association, the end opposite the redefining end is always connected to a single class that must be a descendant of the class connected by the end opposite the redefined end. For this reason, the cases (3), (6) and (5) shown in [Table 2](#) where there exists more than one source class or where the source class is A and the destination class is B_i , are not expressible through association redefinitions.

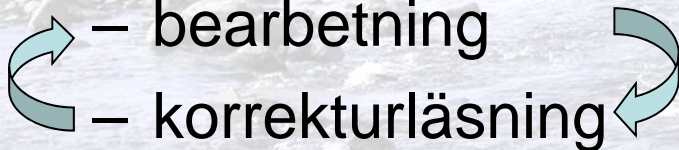
The case (2) in which the source class is A and the destination class is B is useless because it expresses the same as the multiplicity over the original association.

In the following, we analyze the rest of the cases shown in

[Table 2:](#) (1) the source class is A_i and the destination class is B and (4) the source class is also A_i but the destination class is B_i . Specifically, we demonstrate that in case (1), refinements of cardinality constraints have the same semantics as a multiplicity redefinition and that case (4) is not expressible using a type and multiplicity redefinition.

Att arbeta med textskrivande

- Förstadiet:
 - förstå skrivsituationen och uppgiften
 - stoffsamling
 - sortering
 - strukturering/planering
- Skrivstadiet:
 - formulering
- Efterstadiet:
 - bearbetning
 - korrekturläsning
 - utskrift
 - eventuell tryckning

Skrivprocessen

- Ett realistiskt sätt att producera en text
- idéstorm ("brainstorming") → första version → gensvar → bearbetning → gensvar → bearbetning till slutversion
- Fördelar:
 - Respons från flera håll
 - Kritisk läsning av flera texter ger skrivfärdighet
 - Text produceras under längre tid, vilket ger högre kvalitet

Gensvarsläsning

- En text = en produkt
- Gensvarsläsning = kvalitetstestning
 - Håller texten för läsning?
 - Vilka brister finns?
 - Hur skall dessa brister avhjälpas?

Vad fokusera på vid gensvarsläsning?

- Fokusera på de stora dragen!
- Är titelsidan tillräckligt informativ – titel, skribent, i vilket sammanhang rapporten skrivs, handledarens namn?
- Är innehållsförteckningen överskådlig och informativ?
- Är rubrikerna informativa och konsekventa?
- Förklarar inledningen det stora sammanhanget, bakgrunden och syftet?
- Är den genomgångna litteraturen (rapporter, uppsatser, artiklar, webbplatser etc.) tydligt och klart redovisad?
- Har den egna undersökningen/det egna arbetet påbörjats?
- Har skribenten använt en vettig metod/tydliga avgränsningar som också är redovisade?
- Hur bör skribenten gå vidare med undersökningen?
- Har skribenten kommit fram till några resultat/synpunkter/slutsatser? Är de tydligt redovisade?
- Finns tydliga, informativa och konsekventa källhänvisningar i den löpande texten?
- Finns det en tydlig, informativ och konsekvent referenslista? Matchar texthänvisningarna och referenslistan varandra?
- Är språk, layout, sidnumrering och övrig formalia tydlig och korrekt?

Gensvarskommentar – konstruktiv kritik

- Kan du ta ett tydligare grepp om texten i inledningen?
- Kan du förtydliga sambandet mellan X och Y?
- Kan du ge konkreta exempel?
- Har du några siffror som stöder ditt påstående?
- Meningen är ganska lång. Kan du dela upp den?
- Du kanske också bör ta upp ...
- Vad syftar detta på?
- Stycket bör ha en tydligare anknytning till det som står i föregående stycke.
- Den här meningen kanske passar bättre i ett annat sammanhang, t.ex. ...
- Det här stycket kanske passar bättre efter stycket om ...
- Den här termen bör förklaras.
- Använd gärna ett annat ord, t.ex. ...
- Använd gärna en synonym den här gången.

Gensvarskommentarer – ge beröm också!

- Intresseväckande inledning!
- Jättebra exempel!
- Finfin övergång!
- Bra formulering!
- Fyndigt!
- Det tycker jag med!
- Här har texten verkligen bra flyt!
- Mycket lättbegriplig förklaring!
- Avslutningen har verklig knorr!